

هو الحکیر العلییر

خردنامه صدر

فصلنامه علمی-پژوهشی فلسفه اسلامی

سال ۱۹، شماره ۳؛ پیاپی ۷۵

صاحب امتیاز، مدیر مسئول و سردبیر:

آیت الله سید محمد خامنه ای

هیئت تحریریه

آیت الله سید محمد خامنه ای..... رئیس بنیاد حکمت اسلامی صدرا
دکتر غلامحسین ابراهیمی دینانی..... استاد دانشگاه تهران
دکتر احمد احمدی..... استاد دانشگاه تهران
دکتر غلامرضا اعوانی..... استاد دانشگاه شهید بهشتی
دکتر رضا داوری اردکانی..... استاد دانشگاه تهران
دکتر کریم مجتهدی..... استاد دانشگاه تهران
دکتر سید مصطفی محقق داماد..... استاد دانشگاه شهید بهشتی

ویراستار..... دکتر مقصود محمدی
مدیر اجرایی..... مهدی سلطانی گازار
مترجم انگلیسی..... دکتر رؤیا خوئی
ویراستار انگلیسی..... دکتر علی نقی باقرشاهی

ناشر: بنیاد حکمت اسلامی صدرا

شاپا: ۰۸۷۴ - ۱۵۶۰

نشانی: تهران، بنیاد حکمت اسلامی صدرا

صندوق پستی: ۱۵۸۷۵/۶۹۱۹

دورنگار: ۸۸۴۹۳۸۰۳

تلفن: (مقالات) ۸۸۱۵۳۲۲۱

(اشتراک و فروش) ۸۸۱۵۳۵۹۴

پست الکترونیک: siprin@mullasadra.org

پایگاه اینترنتی: www.mullasadra.org

چاپ: سبز آرنک، سپهبد قرنی، محمدی، شماره ۴

فهرست مطالب

- سرمقاله..... ۳
بررسی و نقد تنسیق استاد فیاضی از برهان صدیقین علامه
طباطبایی..... ۵
دکتر علی شیروانی
تحلیل درون‌شناختی ایمان در تفسیر ملاصدرا از قرآن..... ۱۷
دکتر سید محمد کاظم علوی
مقایسه دیدگاه علامه طباطبایی و ملاصدرا درباره معاد
جسمانی..... ۳۳
دکتر محسن ایزدی
تبیین شطحیات عرفانی در حوزه معرفتشناسی حکمت
متعالیه..... ۴۹
دکتر محمد نجاتی
بررسی رابطه عالم ذر با مثل افلاطونی از منظر
صدرالمتألهین..... ۶۱
دکتر علی محمد ساجدی، مریم سلیمانی
جسم انگاری متکلمان اسلامی در ماسوی الله..... ۷۹
دکتر مهدی قجاوند، دکتر سیدعباس ذهبی
مبانی وجودشناختی انسان‌شناسی صدرالمتألهین..... ۹۷
دکتر علی ارشدریاحی، هادی جعفری

۱. بنابر تأییدیه شماره ۳/۱۳۷۰۸۵ مورخه ۹۱/۰۷/۰۲، از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری خردنامه صدرا دارای درجه علمی- پژوهشی است.
۲. خردنامه صدرا در پایگاه‌های زیر نمایه میشود:
- پایگاه استنادی علوم اسلامی؛ ISC
- پایگاه مجلات تخصصی فلسفه جهان؛

Philosopher's Index

- بانک اطلاعات نشریات کشور: Magiran
- پایگاه مجلات تخصصی نور: Noormags
- پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی؛ SID

راهنمای تدوین مقاله

- خردنامه صدرا بطور تخصصی فقط مقالاتی را که مربوط به حوزه فلسفه و علوم عقلی، مستدل و مستند به منابع معتبر باشد، برای چاپ میپذیرد.
- مقالات ارسالی باید مبتنی بر تحقیق و حاوی نکته‌ی بدیع و ابتکاری باشد، از نظم و انسجام منطقی لازم برخوردار باشد و اصول نگارش و اصالت زبان فارسی در آن بدقت رعایت شود.
- مقالات باید دارای چکیده (حدود ده سطر) و کلیدواژگان (حداکثر ده واژه) بوده و چکیده و کلیدواژگان انگلیسی نیز به آن ضمیمه شده باشد.
- لطفاً در ابتدای مقاله، عنوان مقاله، نام نویسنده، رتبه علمی و محل فعالیت (هرکدام بدو زبان فارسی و انگلیسی) و نیز نشانی بصورت دقیق در برگه‌ی جداگانه ذکر گردد.
- چنانچه مقاله برگرفته از پایان‌نامه یا طرح پژوهشی باشد یادآوری آن در ابتدای مقاله الزامی است.
- مقالات به رایانامه (ایمیل) مجله ارسال گردد. حتماً مرقوم شود «مربوط به خردنامه صدرا».
- رعایت اصول نشانه‌گذاری و ذکر نامهای غیرفارسی بزبان اصلی و نیز برجسته کردن نقل قولها ضروری است.
- مقالات ارسالی نباید قبلاً در جایی بچاپ رسیده باشد و ارسال آن نیز برای خردنامه صدرا تعهدی نسبت به چاپ ایجاد نمیکند اما خردنامه از حق تجدید چاپ و نیز نشر مقالاتی که پس از داوری دقیق و تأیید هیئت تحریریه بچاپ برسد، بصورت‌های رایج دیگر بزبان فارسی و دیگر زبانها برخوردار خواهد بود.
- مقالات ارسال شده بهیچ وجه مسترد نخواهد شد.
- خردنامه صدرا در ویرایش مطالب با حفظ محتوا و مفاد آزاد است.
- مسئولیت محتوا و مضمون مقالات بعهده مؤلف است و چاپ آن در این فصلنامه تنها برای عرضه و تلاقی افکار است و دلیل بر تأیید آن نیست.
- ارجاع به آثار ملاصدرا باید منطبق بر چاپ بنیاد حکمت اسلامی صدرا باشد.

شیوه ارجاعات

- ارجاعات در خردنامه صدرا بصورت پاورقی است؛ با ذکر نام کتاب و شماره جلد و شماره صفحه.
- در مواردی که بلافاصله به منبع قبلی ارجاع داده شود از کلمه همان و شماره صفحه و در صورتی که شماره صفحه نیز یکی باشد از واژه همانجا استفاده شود.
 - در مورد مجلات و مجموعه مقالات عنوان مقاله ذکر گردد.
 - در ارجاع به منابع غیرفارسی، عنوان اصلی کتاب ذکر شود. بجای واژه‌های همان و همانجانب نیز بترتیب از علامتهای *ibid* و *idem* (بصورت ایتالیک) استفاده شود.
 - در اولین ارجاع به هر منبع، مشخصات کامل کتاب‌شناسی آن بصورت زیر فهرست گردد:
— کتابها: نام خانوادگی مولف، نام مولف. عنوان کتاب (بصورت سیاه و ایتالیک)، مترجم، محل نشر: ناشر، سال نشر.
مثال: مطهری، مرتضی، مسئله شناخت، تهران: انتشارات صدرا، ۱۳۸۰.
— مجلات: نام خانوادگی مولف، نام مولف. «عنوان مقاله» (داخل گیومه)، نام مجله (بصورت سیاه و ایتالیک) سال: شماره مجله، سال نشر.
مثال: اعوانی، غلامرضا. «چرا ملاصدرا را صدرالمتألهین نامیده‌اند؟»، خردنامه صدرا ۲: ۱۱، ۱۳۸۴.
— مجموعه مقالات: نام خانوادگی مولف، نام مولف، «عنوان مقاله» (داخل گیومه)، عنوان کتاب (بصورت سیاه و ایتالیک)، گردآورنده یا ویراستار، محل نشر: ناشر، سال نشر.
مثال: ابراهیمی دینانی، غلامحسین، «جایگاه ملاصدرا در فرهنگ علوم عقلی»، مکتب ملاصدرا و فلسفه‌های غربی، زیر نظر سیدمحمد خامنه‌ای، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا، ۱۳۸۵.
— در مورد منابع غیر فارسی نیز بهمین شیوه عمل شود.

عقل و تجربه نشان داده است که رشد و مجد و توفیق یک ملت و حکومت دلسوز آن جز با پی افکندن و به انجام رساندن امور اساسی و حکیمانه و ضرورت‌های زندگی افراد جامعه و نظام حاکم بر آن به جایی نمیرسد و حتی باقی نماند، و آرزوی یک ملت برای رسیدن به اهداف و آرمان‌های خود در راه رشد در همه امور، چه اقتصادی و چه علمی، با در پیش گرفتن هوسهای جوانانه و سرگرمیهای روزمره کودکانه سرابی بیش نیست و تحقق نخواهد یافت.

سرگرمیها و هوسهای جامعه زمان غبیدزاکانی که میگفت «رو مسخرگی پیشه کن و مطربی آموز تا...»، فقط همان مطربی و مسخرگی بود، اما امروز، پس از چند قرن که باید جامعه ما پیشرفته‌تر شده باشد، نه فقط مطربی و مسخرگی ترویج میشود که حتی ورزش نیز که از ضرورت‌های زندگی امروزی است، بصورت مسخره و بیفایده بلکه مضر و بشکل فوتبال حرفه‌یی درآمده است و میرود که جای دانش و خردمندی و حتی اخلاق را بگیرد. نگاه امروز این قلم به خسارتهایی است که از راه بذل و بخششهای کلان میلیارد تومانی به چند بازیگر فوتبال و خسارتهای معنوی آن که از این رهگذر به روح حکمت و دانش و روحیه دانشمندان و جوانان دانش طلب این مرز و بوم وارد میسازد. امروز جامعه علمی ما

از اینکه میبیند بودجه‌ها و پولهای کلانی از ملت، که باید صرف کمالات معنوی و علمی کشور شود و بر عمق فرهنگ ما بیفزاید و آنرا به دنیا معرفی کند، صرف چند تن بازیکن فوتبال حرفه‌یی یا مربیان یا سفرهای پرهزینه آنها میشود. این رفتار ناساز و باورنکردنی، آنچنان جا افتاده که حتی مسئولان دلسوز فرهنگی هم به آن عادت کرده‌اند و از قبح و شگفتی و زیانهای آینده آن غافلند. برای دلسوزان ملت بسیار دردناک است که در زمانی که مراکز علمی و فرهنگی ما از فقر بودجه مینالند و حتی گاه از ثمردهی افتاده‌اند، بشنوند که بازیکن یا مربی فوتبال باشگاهی، از مبالغی کلان از بودجه و امکانات و تشویقهای عملی برخوردار است و گاه بصورت قهرمانان ملی از او یاد میشود، در حالی که یک استاد حوزه یا دانشگاه با داشتن سابقه چند ده ساله و کار مفید و سازنده‌یی که میکند، برای گذراندن زندگی خود مبلغی ناچیز حقوق میگیرد و گاه توهین میبیند و مشکلات فراوانی از جهت مسکن و نیازهای دیگر خانوادگی دارد.

با دیدن چنین جلوه‌هایی از بیحسابی کار کشور، ممکن است هر جوان به خود حق دهد که به توصیه غبید عمل کند و به کار بیسود و گاه زندگی‌سوز فوتبال حرفه‌یی و امثال آن روی بیاورد و به کارهای مولد و سودمند ولی دشوار علمی و فکری و سازنده پشت کند و آب به آسیاب دشمن بریزد. غوغای مسابقات فوتبال حرفه‌یی یکی از توطئه‌های دشمنان بود، که جوانان را به آنسوی بیحاصلی بسیج کنند و گویی در این هدف موفق شده‌اند.

جا دارد که مسئولین فرهنگی فعال کشور به این ضایعه بیندیشند و بار سنگین غم این تبعیض ناروا را، که قانون اساس جمهوری اساس ایران آنرا منع کرده، از دوش دل اندیشمندان و استادان حکمت و دانش بردارند و بجای تشویق نامعقول افراط‌گرایانه معدودی بازیکن فوتبال، قدری هم به مشکلات مادی و معنوی اصحاب معرفت و دانش پردازند و خرف را بجای لعل بر گردن نیاویزند.

والسلام علی من اتبع الهدی